

„Ik kan mij voorstellen dat gij en anderen” — hier zag hij de overigen aan — in uwe zonderlinge verbijstering dergelijke zaken liever niet hoort noemen. Maar de verplichting die op ieder waar vaderlander rust om al, wat in zijn vermogen is, toe te brengen tot de vordering van de goede zaak . . .”

„Mijnheer Veldenaar” viel de predikant in, „hoe kan eene onschuldige mededeeling, als door mij verstrekt werd, u aldus ontstemmen? Wil toch, als ik u bidden mag . . .”

Op zijne beurt liet Veldenaar hem niet uitspreken; het goedkeurend knikken van Blijleven, die het vuur lustig aanstookte, bracht hem buiten zichzelf.

„Eene onschuldige mededeeling?” riep hij uit. „Is het onschuldig er aan te herinneren, hoe eene reeks geweldenaren zich sedert twee eeuwen vetgemest heeft met het bloed der natie?”

„Mijn hemel!” begon de gastheer, „Veldenaar, bewaar dergelijke taal voor uwe politieke bijeenkomsten en vergaderingen van vrijkorpsen. Maar laat ons heden althans van valsche staatkunde verschoond blijven.”

De uitdrukking was min gelukkig en de gevolgen bleven dan ook niet uit; de patriot legde de pijp neder, verhief zich in zijne volle lengte, stak de rechterhand in de plooirijke jabot van zijn lang kamizool en declameerde, zoo vloeiend dat Blijleven hem verdacht een reeds meermalen bereden paard wederom van stal te halen:

„Valsche staatkunde, zegt ge? Valsche staatkunde is een bron van verwoestende nadeelen; lage zielen beoefenen ze; ze wenden, ja! hetzelfde doel voor, waarop een ware staatsman uit is, doch een rechtgeaard patriot ontdekt bij tijds den valschen schijn en rukt het momaangezicht af, vergruist het met de voeten en wendt zich met walging terzijde.”

Hij zag in het rond, alsof hij de bijvalsbetuigingen verwachtte, wellicht vroeger met deze tirade ingeogst. Doch zij bleven uit en de dokter bedacht alreeds een nieuw onderwerp van gesprek om tot afleiding te dienen, toen de vaandrig met een kalme stem, zonderling afstekend bij de snorkende woorden van zoo even, zeide:

„Ik laat mij met die geschillen niet in. Ik heb een en andermaal, voor het oog van een almachtig Opperwezen, trouw en gehoorzaamheid gezworen aan de heeren Staten der Vereenigde Nederlanden en oordeel verplicht te wezen dien eed in alle opzichten na te komen, zullende ik mij beijveren daarvan bij voorkomende gelegenheden de preuves af te leggen. Doch tevens meen ik dat mijn vaderland aan het stadhouderschap verschuldigd is deszelfs vrijheid, onafhankelijkheid en uitredding uit de nijpendste gevaren. En zooals ik, denken alle brave officieren.”

„Juist opgemerkt; zeer juist opgemerkt,” mompelde Blijleven, den woordenstrijd ongaarne ziende verflauwen. En Veldenaar, wiens element een woordenstrijd was, antwoordde vaardig:

„Fraaie verplichtingen, inderdaad! Wilt ge dat ik ze u opnoeme? Afkeer van de heerschappij in Willem I; zachtheid en nederigheid in Maurits; diep